

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

Broj:

Podgorica, 25. februar 2025.

IZVJEŠTAJ

sa učešća potpredsjednika Vlade za međunarodne odnose i ministra vanjskih poslova mr Ervina Ibrahimovića na sastanku ministara vanjskih poslova Grupe „Prijatelji Zapadnog Balkana“, 10. februar 2025. godine, Rim

*U Rimu je, 10. februara o.g. održan sastanak u okviru Grupe prijatelja Zapadnog Balkana, čiji je domaćin bio potpredsjednik vlade Italije i ministar vanjskih poslova Antonio Tajani. Sastanak je okupio ministre vanjskih poslova (odnosno njihove zamjenike) zemalja EU koje su dio Grupe: Austrije, Hrvatske, Češke, Grčke, Slovenije, Slovačke, kao i Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije. Učestvovali su i visoka predstavnik EU za vanjske poslove **Kaja Kalas** i komesarka za proširenje EU **Marta Kos**, kao i visoki predstavnik za BiH **Kristijan Šmit**, šef misije EULEX-a na Kosovu general **Barbano** i generalni sekretar CEI **Franko Dal Mas**. U sastavu crnogorske delegacije bili su ambasadorica Crne Gore u Italiji **Milena Šofranac Ljubojević**, šefica Kabineta ministra **Majda Gluščević**, ambasadorica u Generalnom direktoratu za EU **Dubravka Lalović** i ministar savjetnik u Ambasadi **Jelena Burzan**.*

U uvodnom obraćanju ppv i mvp Italije **Tajani** je naglasio da Zapadni Balkan predstavlja prioritet Vlade Italije i podvukao značaj našeg regiona za bezbjednost cijelog kontinenta. Podsjetio je na značaj razvoja infrastrukture za ekonomski rast, kao i daljeg unaprijeđenja vladavine prava u zemljama kandidatima.

U okviru sesije koja se odnosila na očuvanje zajedničke sigurnosti i bezbjednosti, Visoka predstavnik EU **Kaja Kalas** je istakla značaj dijaloga i saradnje EU sa zemljama Zapadnog Balkana, ukazujući da je to jedini način da Unija ostane kredibilana i jaka, te ocijenila da NATO i EU predstavljaju okosnicu stabilnosti Unije, kao i da se današnjim izazovima – između ostalog i hibridnim prijetnjama – možemo suprotstaviti samo zajedničkim radom i solidarnošću. Izrazila očekivanje da Sporazum o partnerstvu u oblasti bezbjednosti i odbrane sa EU bude potpisan sa Crnom Gorom u skorije vrijeme.

Komesarka **Marta Kos** je ocijenila rad u formatu Grupe prijatelja ZB veoma značajnim za ubrzavanje pristupnog procesa zemalja Zapadnog Balkana i podsjetila da proces pristupanja postaje sve zahtjevniji, te da osim postizanja standarda, napredak zavisi i od spoljne podrške.

Ukazujući na maligne uticaje trećih strana, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Crne Gore **Ervin Ibrahimović** je zaključio da jačanje otpornosti na ove fenomene predstavlja ključ za očuvanje stabilnosti u našim zemljama i sprječavanje efekata preliivanja na naš region. Upoznao je sagovornike sa koracima koje je Crna Gora preduzela ka tom cilju – otvaranje Regionalnog centra za sajber kapacitete u saradnji sa Francuskom i Slovenijom i pojačane napore na suzbijanju dezinformacija. Ministar **Ibrahimović** je podsjetio i na pokretanje procesa zaključivanja Sporazuma o partnerstvu u oblasti bezbjednosti i odbrane sa EU.

U fokusu su bili i zajednički izazovi poput migracija, trgovine ljudima i organizovanog kriminala. Izraženo je uvjerenje da je u aktuelnim geopolitičkim okolnostima ključno nastaviti sa podrškom Ukrajini i u tom dijelu ukazano na vojno i ekonomsku pomoć koja je, do sada, pružena. Učesnici su se složili da je dalje unapređenje dobrosusjedskih odnosa ključno za stabilnost regiona, a posebno je istaknuta važnost regionalnih inicijativa kao što su CEFTA i Berlinski proces, angažmana mirovnih misija, saradnje u oblasti sajber bezbjednosti, usklađivanja vizne politike zemalja kandidata sa politikom EU, ali i preporukama OEBS-a (ODHIR misija).

U drugoj sesiji koja se ticala procesa proširenja i integracija Zapadnog Balkana visoka predstavnica **Kalas** je podcrtala značaj dijaloga i saradnje EU sa zemljama Zapadnog Balkana i ocijenila da on, između ostalog, predstavlja i investiciju u stabilnost Evrope, te da proces proširenja mora biti zasnovan na zaslugama. Evropska komesarka **Kos** je ocijenila da postoji šansa da se proces dovede do kraja u dogledno vrijeme, makar za jednu ili nekoliko država, ali da svakako to zavisi od dinamike rada i ispunjavanja kriterijuma. Podsjetila na važnost korišćenja sredstava u okviru Plana rasta za Zapadni Balkan.

Ministar Ibrahimović je naglasio značaj podrške EU i zadržavanja aktuelnog fokusa Unije na region Zapadnog Balkana. Ocijenio je da je u interesu svih država regiona da dovrše reforme i transformišu svoja društva u skladu sa EU standardima. Prioriteti u tom smislu su jačanje institucionalne, ekonomske i bezbjednosne otpornosti, borba protiv korupcije, unaprijeđenje vladavine prava, socijalna inkluzija i podsticanje regionalne saradnje. U tom smislu, dodao je da je Crna Gora u prethodnoj godini zatvorila tri pregovaračka poglavlja, te da je Reformska agenda Crne Gore prihvaćena u Briselu.

Učesnici su razgovarali o važnosti ekonomskog razvoja i infrastrukturnih projekata, posebno Koridora 8 koji bi Italiju preko Albanije i Sjeverne Makedonije povezao sa Azerbejdžanom. Plan rasta za Zapadni Balkan od šest milijardi eura predstavljen je kao ključni alat za ekonomsku integraciju i pripremu zemalja za članstvo u EU. Primijećen je i konsenzus među učesnicima o značaju razvoja efikasne strategije komunikacije kako bi se informisalo javno mnjenje u zemljama članicama EU i zemljama kandidatima o prednostima proširenja. Naglašena je potreba za aktivnom komunikacijom o prednostima pripadnosti EU, posebno u kontekstu borbe protiv dezinformacija i hibridnih pretnji.